Hukuk Bölümü 2007/557 E., 2008/275 K.

- **OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI**
- **YARGI MERCİİLERİNİN UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE BAŞVURMALARI**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2577 S. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU [Madde 15]

"İçtihat Metni"

O L A Y

: Davacılar vekili; müvekkillerinin, Harran ilçesi 1 ila 9 nolu parsellerde müşterek malik olduklarını; söz konusu parsellerin kadastro tespitine vaki Maliye Hazinesinin itirazı sebebiyle, Harran Kadastro Mahkemesinin 1990/11 Esas sayısında, tespite itiraz davası şeklinde görülen davanın 2000/3 sayılı Kararla sonuçlandığını (Davanın ilk açılış tarihi, 24.3.1972'dir.) ve 4.12.2000 tarih ve 16 HD.nin 4979-4757 E/K sayılı kararıyla onanarak kesinleştiğini; tespite itiraz davası devam ederken, davalı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün, 21.10.1976 tarih ve 2916 karar no ve 914/1059 dosya no ile, itirazlı olduğunu bile bile ve kamulaştırma kararında "itirazlı"dır yazmak suretiyle, davacılar murisi S. oğlu H. A.'- 'den 8 nolu parselden 113.621 ve 9 nolu parselden 88.265 dönüm tarım arazisini ve keza 21.10.1976 tarih ve 2910 karar no ve 914/1058 dosya no ile davacılar murisi S. oğlu M. A.'den 8 nolu parselde 113.621 ve 9 nolu parselde 88.265 olmak üzere her birinden toplam 201.886 m2 tarım arazisini kamulaştırmış olduğunu; 1757 sayılı Yasaya göre kamulaştırılan bu arazilerin, sahibine bırakılan arazinin dışındaki "norm fazlası" olarak ve bu gerekçeyle kamulaştırılmış olduğunu ve Genel Müdürlüğün 22.10.1976 tarih ve 2346 sayılı yazıyla Maliye Hazinesi adına Tapuya tescilinin sağlanmış bulunduğunu; bu kamulaştırma işleminden çok sonra da, bu defa Harran Kadastro Mahkemesindeki davanın sonuçlandığını ve 10.03.2000 tarih ve 1999/11 esas ve 2000/3 sayılı kararla bu defa, tapu ve vergi kaydı fazlası olduğu gerekçesiyle 2 kardeşten toplam 319.750 dönüm arazinin tespit hilafına Maliye Hazinesi adına tesciline karar verildiğini ve kararın kesinleştiğini; 5.11.2001 tarih ve 2704 sayılı, Tarım Reformu Bölge Müdürlüğünün yazısında; davacılar murislerine ayrı ayrı 897.436 er dönüm arazi bırakıldığının belirtilmekte olduğu; keza yukarıda da değindikleri Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün 22.10.1976 tarihli yazısında da; M. ve H. A.'e ayrı ayrı 897.436 dönüm arazi bırakıldığının, norm fazlasının kamulaştırıldığının ve kamulaşan arazinin Maliye Hazinesi adına tescilinin gerektiğinin bildirilmekte olduğu; bütün bu maddi olgular birlikte değerlendirildiğinde ve Kadastro Mahkemesinin kesinleşen ilamı doğrultusunda tescil işleminin gerçekleşmesi halinde, müvekkilleri murislerine bırakıldığı bildirilen 897.436 dönüm arazinin söz konusu olamadığı ve bu miktarın yaklaşık 200 dönümünün her kardeşten ayrı ayrı fazladan kesilmiş olduğu; bu istenmeyen ve düşünülmeyen sonucun münhasıran Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün hatalı ve aceleye getirilmiş kamulaştırma kararının bir sonucu olduğu; şayet Kadastro Mahkemesinin mülkiyeti belirleyen kararı beklenmiş olsa idi, bu davanın sonucuna göre davacılar murislerinin arazi varlıklarının hesaplanacağı ve bu takdirde her birinden yaklaşık 160'ar dönüm arazi Maliye Hazinesine geçmiş olacağından, kamulaştırma sadece 45'er dönüm söz konusu olacak iken; şimdi hem kamulaştırma sebebiyle 422.000 m2 arazinin eksildiği ve hem de mahkeme ilamıyla 320 dönüm arazinin kaydedilmiş bulunduğu; bu nedenle, kendilerine göre mahkemece yapılacak işin, davacıların murislerine bırakılan ve iade edilen arazi toplamı 897.436 dönüm araziyi tamamlatmak olduğu; bunun için de ehil ve uzman bilirkişiler marifetiyle mahallinde keşif yapmak suretiyle ve ya dosya üzerinde inceleme yapılarak, Kadastro Mahkemesi kararı muvacehesinde hak sahiplerinin arazi varlıklarının hesaplanması ve hesaplanan bu miktara göre 1757 ve 3083 sayılı Yasalar muvacehesinde, norm fazlası var ise ancak bu kadarının kamulaştırılmış bulunduğu varsayılarak, gerisinin davacılar adlarına tesciline karar verilmesi olduğu; arz ve izahına çalışılan sebeplerle, kamulaştırma sebepleri henüz yok iken yapılan bu haksız kamulaştırma ile Maliye Hazinesi adına oluşturulan tapu kaydının illetsiz ve dayanaksız olmasıyla, neticeden Maliye Hazinesinin, Harran ilçesi Yardımlı köyünde 8 ve 9 nolu parsellerdeki (Toplulaştırma sonucu oluşan yeni parsellerdeki) toplam 320 dönüm arazisinin tapusunun iptali ile davacılar adlarına tescilini istemek üzere iş bu davanın ikamesi zaruretinin hasıl olduğunu ifade ederek, sonuçta; haksız ve dayanıksız oluşturulan Maliye Hazinesi tapusunun iptali ile toplam 320.000 dönüm arazinin hisseleri nispetinde davacılar adlarına tesciline karar verilmesi istemiyle, 10.4.2003 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

HARRAN ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 19.2.2004 gün ve E:2003/64, K:2004/6 sayı ile, Davacılar vekillerinin mahkemelerine verdikleri dilekçe ile, davacıların Harran ilçesi 1 ilâ 9 no.lu parselde müşterek malik olduklarını, söz konusu parseller hakkında Harran Kadastro Mahkemesinde 1999/11 esas no ile tesbite itiraz davası açıldığını, davanın 2000/3 no.lu kararla sonuçlandığını, kararın 16. Hukuk Dairesi tarafından onanarak kesinleştiğini, Kadastro Mahkemesinde dava devam ederken davalı Tarım "Reformu Genel Müdürlüğünün 21.10.1976 tarih ve 2916 karar no ile Aygün'e ait parsellerde norm fazlası olarak her birinden 201.886 m2 tarım arazisini kamulaştırıp Genel Müdürlüğün 22.10.1976 tarih ve 2346 sayılı yazısıyla Maliye adına tescilinin sağlandığını, Kadastro Mahkemesindeki dava sonuçlandığında ise her iki kardeşe ait gayrimenkulden tapu ve vergi kaydı fazlası olarak toplam 319.750 dönüm arazinin hazine adına tesciline karar verildiğini ve kararın kesinleştiğini, bu durumda Kadastro Mahkemesinin kesinleşen ilamı doğrultusunda davacıların murislerine bırakıldığı bildirilen 897.436 dönüm arazinin olmadığını, bu miktarın yaklaşık 200 dönümünün her muristen ayrı ayrı kesildiğini, bu durumun Tarım Reformunun hatalı kamulaştırma kararının bir sonucu olduğunu, bu nedenle Harran ilçesi Yardımlı köyü 8 ve 9 parselde Hazine adına bulunan 320 dönüm arazinin tapusunun iptali ile davacılar adına tesciline karar verilmesini istemiş olduğu; Mahkemelerince taraflara duruşma gününü bildirir davetiye tebliğ edildiği, tarafların kendilerini vekille temsil ettirdikleri; Mahkemelerince Tapu Sicil Müdürlüğüne müzekkere yazılarak dava konusu parsellerin tapu kayıtlarının; Harran Kadastro Mahkemesinin 1999/11 E.no.lu dosyasının ve Mahkemece Tarım Reformu Bölge Müdürlüğüne müzekkere yazılarak dava konusu parsellerle ilgili evrakın dosyaya celbedilmiş bulunduğu; dosyanın, davacı vekilinin talebi doğrultusunda ilgili hesaplamaların yapılması için bilirkişiye tevdi edildiği; bilirkişinin, raporunu 21.1.2004 tarihinde ibraz ettiği; davanın, Tarım Reformu Şanlıurfa Bölge Müdürlüğünün, Kadastro Müdürlüğünün kararını beklemeye gerek duymadan, itirazlı parselde toplulaştırma çalışmalarına başlayarak, dava konusu parsellerden bir kısmını "norm fazlası olduğu" gerekçesiyle Hazine adına tesciline karar vermesinden kaynaklandığı; Kadastro Mahkemesinin, 1999/11-2000/3 sayılı kararıyla söz konusu parsellerde tapu ve vergi kaydı fazlası olması nedeniyle 319.750 dönüm arazinin Hazine adına tesciline karar vermiş olduğu, kararın 16.Hukuk Dairesinin 4.12.2001 tarih 2000/4979-4754 sayılı ilamı ile onanarak kesinleştiği; Davacılar vekillerinin, Kadastro Mahkemesinin 1999/11-2000/3 sayılı 10.3.2000 tarihli kararını dayanak alarak, Tarım Reformu Bölge Müdürlüğünün işleminin iptali ile fazladan müvekkillerinden yapılan kesintinin iptalini ve adlarına tescilini istedikleri; yani burada istenilenin, Tarım Reformu Bölge Müdürlüğünün hatalı olduğu kabul edilen toplulaştırma işleminin iptali olduğu, iptali istenilen tapu kaydının dayanağının söz konusu idari işlem olduğu; Mahkemelerince yapılan yargılama sonucunda toplanan delillerden, davacıların iptalini istedikleri tapu kaydının dayanağı olan idari işlemin halen geçerli olduğu, söz konusu tapu kaydının iptal edilebilmesi için Tarım Reformu Bölge Müdürlüğünün toplulaştırma işleminin iptal edilmesi gerektiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu kararın temyiz edilmesi üzerine, YARGITAY 1. HUKUK DAİRESİ'nce 23.6.2004 gün ve E:2004/7083, K:2004/7650 sayı ile; "Davadaki istek, idari işlem niteliğindeki toplulaştırmadan kaynaklandığına göre sözü edilen tasarrufun geçerliliğini koruduğu, idari yargı yerinde iptal edilmediği sürece eldeki davanın dinlenme olanağı yoktur. Davanın reddedilmiş olması, bu gerekçe ile ve sonucu bakımından doğrudur. Hükmün belirtilen sebeple onanmasına…

…" karar verilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili tarafından aynı istekle, bu kez idari yargı yerinde dava açılmıştır.

GAZİANTEP 2. İDARE MAHKEMESİ; 22.12.2004 gün ve E:2004/949, K:2004/234 sayı ile davanın; davacılar vekili tarafından, Harran İlçesi Yardımlı Köyü 8 ve 9 parsellerindeki 320 dönüm arazinin toplulaştırma sonucu Maliye Hazinesi adına tapuya tescilinin iptali istemiyle açılmış olduğu; 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin 3410 sayılı Kanunun 1. maddesi ve 4577 sayılı Kanunun 2. maddesiyle değişik 1. fıkrasında; İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki; iptal davalarını, tam yargı davalarını ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz, şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceğinin hükme bağlandığı; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1/a bendinde ise, adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği, aynı Kanunun 14/6. maddesinde ise, bu hususun ilk incelemeden sonra tespit edilmesi halinde de davanın her safhasında 15. madde hükmünün uygulanacağının belirtildiği; 8.12.2001 tarih ve 24607 sayılı Resmi Gazetemde yayımlanarak yürürlüğe giren 22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 1027. maddesinin 1. fıkrasında; "İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir." hükmünün düzenlendiği; dava dosyasının incelenmesinden, davacılar vekilinin mahkemelerine verdiği 10.4.2003 tarihli dilekçe ile davacıların, Harran İlçesi 1 ila 9 no.lu parselde müşterek malik olduklarını, söz konusu parseller hakkında Harran Kadastro Mahkemesinde 1999/11 esas no ile tespite itiraz davası açıldığı, davanın 2003/3 nolu kararla sonuçlandığı, kararın 16. Hukuk Dairesi tarafından onanarak kesinleştiği, Kadastro Mahkemesinde dava devam ederken davalı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün 21.10.1976 tarih ve 2916 karar no ile A.'e ait parsellerde norm fazlası olarak her birinden 201.886 m2 tarım arazisini kamulaştırıp Genel Müdürlüğün 22.10.1976 tarih ve 2346 sayılı yazısıyla Maliye adına tescilinin sağlandığını, Kadastro Mahkemesindeki dava sonuçlandığında ise her iki kardeşe ait gayrimenkulden tapu ve vergi kaydı fazlası olarak toplam 319.750 dönüm arazinin hazine adına tesciline karar verildiği ve kararın kesinleştiği, bu durumda Kadastro Mahkemesinin kesinleşen ilamı doğrultusunda davacıların murislerine bırakıldığı bildirilen 897.436 dönüm arazinin olmadığı, bu miktarın yaklaşık 200 dönümünün her muristen ayrı ayrı kesildiği, bu durumun Tarım Reformunun hatalı kamulaştırma kararının bir sonucu olduğu, bu nedenle Harran İlçesi Yardımlı Köyü 8 ve 9 parselde Hazine adına bulunan 320 dönüm arazinin tapusunun iptali ile davacılar adına tesciline karar verilmesi istemiyle açılan davada Harran Asliye Hukuk Mahkemesin 19.2.2004 tarih ve E:2003/684, K:2004-6 sayılı kararı ile tapu kaydı işleminin dayanağının idari işlem olduğu ve halen geçerli olduğu, toplulaştırma işleminin iptal edilmesi gerektiği belirtilerek davada görevsizlik kararı verildiği ve bakılan davanın açıldığının anlaşılmakta olduğu; uyuşmazlık konusu olayda; davacı tarafından bir kısım taşınmazın tapuya tescil işlemlerinin dava konusu edildiği, bu işlemlerin dayanağının idari işlem niteliğinde olan kamulaştırma ve toplulaştırma işlemleri olduğu, ancak bu işlemlerin dava konusu edilmediğinin açık olduğu, tapu tescil işlemlerinin iptali istemiyle açılan iş bu davanın görüm ve çözümünün adli yargının görevinde bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, DANIŞTAY 8. DAİRESİ'nin 30.1.2007 gün ve E:2005/5696, K:2007/331 sayılı kararıyla onanmış ve kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 17.11.2008 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesine göre; olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmekte; bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, hukuk uyuşmazlıklarında ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilmektedir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Davacı vekilinin istemi üzerine Mahkememize gönderilen İdare Mahkemesi dosyası ile Asliye Hukuk Mahkemesi dosyasının incelenmesinden; aynı konuda açılan davalarda İdare Mahkemesince görevsizlik kararı verilmiş ve kesinleşmiş ise de, Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Hukuk Dairesince verilen kararda; "Davadaki istek, idari işlem niteliğindeki toplulaştırmadan kaynaklandığına göre sözü edilen tasarrufun geçerliliğini koruduğu, idari yargı yerinde iptal edilmediği sürece eldeki davanın dinlenme olanağı yoktur. Davanın reddedilmiş olması, bu gerekçe ile ve sonucu bakımından doğrudur. Hükmün belirtilen sebeple onanmasına…

…" denilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin kararında belirttiği gerekçe gözetildiğinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına neden olacak nitelikte adli yargı yerince verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ

: 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 17.11.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.